

Г. В. Шумицька,
канд. філол. наук;
В. І. Путрашик,
ст. викладач

УДК 070: 378(477)

Медіацентр вищого навчального закладу як інструмент реалізації інформаційного потенціалу вишу

У статті обґрунтовується доцільність створення й функціонування у вищих навчальних закладах спеціалізованих медійних структур для професійного втілення інформаційної політики відповідного вишу.

Ключові слова: медіа центр ВНЗ, медіапростір, інформаційна політика, веб-ресурс, мультимедійна платформа.

З метою обґрунтування актуальності й новизни задекларованої в назві тези вдамося до доволі репрезентативного, на наш погляд, прикладу з життя найбільшого й найстаршого на Закарпатті (а може, й в Україні!) вищого навчального закладу – Ужгородського національного університету. Так, у крайовому часописі «Закарпатська правда» за 16 лютого ц. р. опубліковані результати дослідження, проведеного деканом історичного факультету, професором Володимиром Феничем [1]. Учений висловлює припущення, що Ужгородський університет має не заледве сім десятків від свого заснування, а всі чотири сотні: його літочислення можна виводити від 2 липня 1615 р., коли в Ужгородському замку граф Георгій Другет видав фундаційну грамоту про заснування в Гумennomу (сучасна територія Словаччини) єзуїтської колегії, яка й стала предтечею сучасного вишу. У зв'язку з тим що історія заснування та перенесення цього навчального закладу до Ужгорода пов'язана саме з родиною Другетів, то, припускає науковець, сучасна назва УжНУ могла би бути пов'язана саме з цим іменем. Сам автор вважає свої міркування лише робочою гіпотезою і закликає до публічної фахової дискусії.

За два дні на веб-ресурсі Zaholovok.com.ua з'явилася ще одна публікація на подібну тему професора того самого факультету, нинішнього проректора УжНУ Романа Офіцинського [2], у якій він погоджується з часом створення найпершого закарпатського вишу, оскільки, за його словами, «цю дату неможливо переписати», однак не варто гратися з «культури особи»: називати УжНУ іменем Другетів, «товаришів Ісуса» чи просто Ісуса». Учений резонно зауважує, що «дискусії на історико-культурні теми є

ознакою суспільної зрілості». Гадаємо, що участь у ній радо взяли б й інші фахівці цього та інших структурних підрозділів вишу.

Виникає, однак, запитання, у який спосіб і за допомогою яких ресурсів нинішній професорсько-викладацький склад нашої альма-матер мав би обговорювати таке справді важливе питання? Бо хто, як не колектив університету, передусім має вирішувати, чиє ім'я носити й скільки років від народження мати закладу, у якому провчилися й пропрацювали десятки поколінь закарпатців. Звідки громадськість краю має довідатися про офіційну інформацію щодо питання, яке дискутується? Зрозуміло, що з офіційного сайту навчального закладу, про який ідеться! Заглядаємо туди: про згадувану проблему ані слова, зате у розділі «Хроніка» за цей час з'явилися два інформаційні повідомлення: перше про те, що проректор УжНУ, відомий туризмознавець Федір Шандор увійшов, за підсумками Фонду «Україна-США», до числа 40 лідерів України; друге про те, що студентка УжНУ має шанс здобути титул «Міс Ужгород». Наступним стало фото ще одного проректора в матеріалі про міжнародну співпрацю УжНУ. Романтично-еротичні фото юної красуні поміж офіційно-усміхненими проректорськими створюють доволі своєрідний репрезентативний контекст.

Аналіз структури й змістового наповнення офіційного сайту УжНУ дають підстави стверджувати, що за деякими показниками він не відповідає сучасним вимогам [3] до веб-ресурсу такого типу:

- анонсування подій та новин навчального закладу майже немає;
- опис кваліфікацій, спеціальностей, які можна здобути в УжНУ має часто надто уза-

гальнений та поверховий характер, з одного боку, чи поданий книжним, канцелярським стилем, з іншого; це утруднює сприймання інформації будь-якою цільовою аудиторією, а тут найважливішим, на наш погляд, є орієнтування на три групи: майбутній абітурієнт, його батьки та колеги-науковці з інших вітчизняних та іноземних вишів, які могли б бути зацікавлені у співпраці; отже, іміджеві матеріали на вкладках різних структурних підрозділів мають бути різнопланові, підготовлені фахівцями-журналістами, а не працівниками самих підрозділів; відповідно – інформація має бути читабельною, поданою з дотриманням належного стилю її викладу;

- відомості про викладацький склад вишу дуже скупі і невиразні; портретні, нарисові матеріали з'являються найчастіше у двох випадках: з нагоди ювілею або ж смерті; у той час як мала б висвітлюватися повсякденна, часто дуже творча, індивідуальна робота науковців – як досвідчених, так і молодих, адже це дуже добрий моральний стимул для людини будь-якого віку; парадокс, але в епоху інформаційного суспільства члени одного, щоправда, дуже численного колективу заледве упізнають одне одного, не кажучи про те, що не знають, чим живе сусідня кафедра, факультет тощо;

- бракує опису проектів навчального закладу, який репрезентував би здобутки вишу, – наукові та інші звіти читає дуже обмежене коло осіб;

- міг би бути опис різноманітних планів, ініціатив і зацікавлень навчального закладу, особливо інформація про міжнародні грантові проекти (тут активно мав би долучитися відділ міжнародних зв'язків);

- немає інформації для випускників і про випускників; з одного боку, для майбутнього фахівця дуже важливою є проблема працевлаштування, отже, він максимально потребує різнопланової інформації в цьому аспекті; з іншого боку, матеріали про успішних випускників вишу є чудовою формою профорієнтаційної роботи і хорошим засобом співпраці вишу з різними структурами, установами тощо;

- відсутній опис навчальних предметів, розклад занять, інвентар, необхідний для занять;

- бракує огляду додаткових послуг, які можна дістати при навчальному закладі (напр. клубів, гуртків, студій тощо);

- на освітньому ресурсі бажаною була б зручна в користуванні віртуальна бібліотека чи бодай покликання на неї в разі іншої мережевої локалізації;

- наявність інформації про дату створення сторінок (інформація застаріла, не оновлюється роками);

- зважаючи на регіональні особливості, сайт мав би бути багатомовний (англійська, словацька, угорська версії), наразі частково перекладена англійською мовою частина, що стосується підрозділів УжНУ;

- донедавна на сайті не працював пошук інформації – нині вже під'єднано користувацький пошук сервісу google;

- не працюють інтерактивні інструменти (форуми, блоги, можливість залишати відгуки, коментарі до публікацій тощо);

- немає градуальної системи доступу до інформації на сайті, що реалізується через опцію реєстрування й надання користувачам різних рівнів повноважень;

- категоризація розділів часткова, стосується, наприклад, департаментів університету, але немає категорій в інших блоках, зокрема в новинному;

- бракує опції синдикації сторінок (RSS-потоків);

- немає послуг поширення посилань (через соціальні мережі на кшталт Twitter, Facebook, Google+ тощо);

- бракує версії сторінок «для друку»;

- не реалізовано можливість відправляти сторінки через e-mail.

Висловлені зауваження різною мірою стосуються не лише офіційного сайту УжНУ, а й ресурсів багатьох інших вишів, у тому числі й найстаріших.

Про те саме свідчать зокрема й дані дисертаційного дослідження Л. Калашнікової, яка, аналізуючи причини деформації поліфункціональності сайтів вітчизняних ВНЗ, говорить, з одного боку, про яскраво виражене відставання технічного оснащення, слабку розвиненість інформаційних технологій і відсутність достатньої кількості висококваліфікованих фахівців у даній галузі, тобто технічний аспект; з другого – відставання у сфері суспільної свідомості, засилля консервативного сприйняття реалій сучасного життя і пов'язаний з цим опір інноваціям, тобто моральний аспект проблеми [4, 10].

На нашу думку, головним чинником такої ситуації є те, що при навчальних закладах здебільшого не працюють спеціалізовані підрозділи – медіацентри. Для того ж, аби презентувати широкій громадськості здобутки навчально-виховного процесу, наукової діяльності, методичної та дослідно-експериментальної діяльності науково-педагогічного колективу, спортивних досягнень, організації дозвілля студентів, таких потужних науково-навчальних осередків, як, до прикладу, УжНУ, його офіційний веб-ресурс потребував би серйозної трансформації й постійної кропіткої роботи не тільки технічного центру, як це є нині, а й медіацентру, у якому

би працювали журналісти-мультимедійники спочатку, як мінімум, у форматі веб-редакції, оскільки надзвичайно важливим є інтенсивний пошук інноваційних ідей і кропітка, щоденна робота з його адміністрування й технічної підтримки. Особливо актуально це сьогодні, коли чисельність викладацького й студентського колективу множитья, важливі кадрові, організаційні рішення ухвалюються ледь не щогодини, а висвітлення цього процесу недостатнє.

У перспективі роботи такого медіацентру – створення єдиного інформаційного простору навчального закладу; впровадженню у навчальний процес нових зручних інструментів взаємодії всіх його учасників – студентів, слухачів курсів, викладацького складу, адміністрації навчального закладу, працівників різних структурних підрозділів; акцентування уваги на важливості повного, оперативного та зручного інформування про діяльність вишу засобами Інтернету як найефективнішого нині засобу. З цією метою мав би виконувати передусім такі завдання:

- анонсувати й оперативно висвітлювати важливі події з життя вишу;
- готувати й розповсюджувати прес-релізи з актуальних питань вузівського життя;
- організовувати прес-конференції, брифінги, забезпечувати інформаційний супровід засідань, нарад, круглих столів, інших заходів, організовуваних університетом;
- допомагати в налагодженні контактів з іншими навчальними закладами, громадськими організаціями, благодійними фондами, меценатами, компетентними в різних аспектах особами;
- співпрацювати з українськими та іноземними інформаційними центрами;
- взаємодіяти з місцевими ЗМІ (редакції газет, інтернет-видання, ТРК тощо);
- створювати друковану, телевізійну та аудіопродукцію передусім освітнього, профорієнтаційного характеру;

Крім того, медіацентр може стати доброю власною базою навчально-виробничої практики для студентів-журналістів. У його структурі з часом може бути створена студентська медіаслужба. Особливо актуально це тепер, коли йдеться про підготовку універсального фахівця-мультимедійника.

У цьому контексті варто зауважити, що відділення журналістики УжНУ вже має досвід роботи зі створення й підтримки функціонування онлайн-мультимедійного навчально-практичного майданчика для студентів і викладачів з реалізацією більшості основних вимог до освітнього веб-ресурсу.

Потреба у своєму ресурсі на просторах Усесвітнього павутиння актуалізувалася для

кафедри 2008 р., коли в навчальних планах підготовки фахівців медіасфери з'явилася дисципліна «Інтернет-журналістика». Тоді на одному з безплатних хостингів було створено перший онлайн-експериментальний майданчик для практикування майбутніх веб-журналістів. Ресурс, який нині зветься сайтом відділення журналістики УжНУ [5], було створено всередині II семестру 2009/2010 навчального року на ту саму потребу – мати тренувальний майданчик з дисципліни «Інтернет журналістика». Зацікавленість і підтримка членів кафедри у його перетворенні на онлайн-навчально-інформаційну платформу всього відділення дали поштовх до розвитку й удосконалення сайту. Первісно ресурс мав усього кілька блоків: презентаційно-довідковий (розділи «Про відділення», «Підрозділи», «Наші випускники», «Фотогалерея», «Дошка оголошень»), новинно-інформаційний (розділи «Хроніка» та «Свіжий погляд»), науково-навчально-методичний (розділи «Бібліотека» й «Матеріали викладачів») та інтерактивний (розділ «Форум», функції коментування до модулів інших блоків). Дуже скоро ресурс збагатився розділом «Блоги», що нині є одним із найбільш популярних у студентів, які мають змогу відверто висловлювати свої думки.

Від часу появи в медіапросторі сайт відділення журналістики безперервно розвивається: удосконалювався й далі змінюватиметься його дизайн, запроваджуються додаткові інтерактивні механізми, з'явилися нові можливості представлення мультимедійного змісту (аудіо- й відеоматеріалів, анімації й фотозображень), студенти готують свіжу інформацію про події на відділенні, факультеті та в університеті, їхню роботу координує, всіляко допомагаючи, веб-редакція, до якої входять студенти і викладачі. Та найголовніше – ресурс справді виконує функцію навчально-практичної мультимедійної платформи, що визнали зокрема й експерти шведського інституту FOJO та колеги з Інституту журналістики КНУ ім. Т. Шевченка – учасники українсько-шведського медіаосвітнього проекту – під час презентації сайту у скандинавській країні навесні 2012 р. Він є базою для реалізації на практиці навчально-методичних ідей викладачів кафедри журналістики, зокрема вміщує творчі студентські проекти, що стають підсумком їхньої діяльності в межах інтегрованих навчальних курсів («Теорії і практики журналістської творчості» й «Орф-практикуму»; «Радіожурналістики» й «Орфо-епічного практикуму»; «Основ професійного мовлення телерадіожурналіста», «Стилістичного практикуму та «Основ операторської майстерності й телевізійного монтажу» тощо).

Відповідно на сайт додалися нові розділи «Творчі майстерні», «Гостримо пера», «Практика», «Відеопроекти», «Аудіопроекти», «Вічна-віч»...

Серед найближчих планів – розширення фонду й функціональності електронної бібліотеки з авторизованим доступом для наших студентів, зокрема відкриття в її межах онлайн-версії «Словника журналіста». Крім того, наповнюється база модуля «Тестування», що дасть змогу розширити можливості автоматизованого контролю знань студентів як під час модульних контрольних робіт, так і заліково-екзаменаційної сесії.

Безумовно, серед перспектив використання сайту – запровадження елементів дистанційної освіти, зокрема для студентів-заочників. Перші кроки на цьому шляху вже бачимо: на ресурсі розміщені навчальні матеріали, методичні посібники, переліки питань до заліків та іспитів, теми курсових, бакалаврських, дипломних, магістерських робіт із можливістю онлайн-вибору. На черзі – веб-семінари, конференції, віртуальні лекції або практичні заняття... Таким чином, сайт відділення журналістики є й залишатиметься одним із основних і надійних інструментів формування й професійного самоствердження особистості майбутнього журналіста.

Таким чином, найстарший виш Закарпаття має серед своїх електронних інформаційно-комунікаційних ресурсів приклад багатовекторної медіаплатформи, покликаної вирішувати різноманітні завдання відповідно до актуальних потреб функціонування й розвитку свого підрозділу і закладу загалом. Очевидною є також

наявність кадрового потенціалу, здатного втілювати в життя прогресивні новітні ідеї, спрямовані на створення максимально вигідного іміджевого позиціонування вишу в медіапросторі – не тільки крайового, а й загальноєвропейського. Тож дозволимо собі висловити припущення, що сучасний професійний медіацентр, спроможний формувати інформаційну політику такого, без перебільшення, крайового гіганта, як Ужгородський національний університет, буде створений. Важливо те, що в університеті це питання активно обговорюється, причому із залученням працівників кафедри журналістики – єдиного На Закарпатті осередку, що готує фахівців у медійній галузі.

1. Гончар Д. УжНУ 68 років чи 400? // Закарпатська правда. – 2013. – 16 лют. (№ 6). – С. 6.

2. Офіцинський Р. Ювілей Ужгородського університету / Роман Офіцинський [Електронний ресурс] // Zaholovok.com.ua. Закарпаття. Про головне. – Ужгород, 2013. – URL: <http://zaholovok.com.ua/yuvilei-uzhgorodskogo-universitetu> (25. 05. 13).

3. Положення про Всеукраїнський конкурс на кращий веб-сайт «Веб-сайт – обличчя успіху» [Електронний ресурс] // Сайт XVI Міжнародної виставки «Сучасна освіта в Україні – 2013». – К., 2013. – URL: http://osvita.carshe.com/index.php/konkursna-programa/veb-saytoblichchya-uspi_khu/76-veb-saytoblichchya-uspikhu-arkhiv-2012.html (25. 05. 13).

4. Калашнікова Л. В. Інтернет-сайти вищих навчальних закладів як інноваційні канали комунікації в умовах формування інформаційного суспільства в Україні : автореф. дис. ... канд. соціол. наук: 22.00.04 / Л. В. Калашнікова ; Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2005. – 20 с.

5. Сайт відділення журналістики [Електронний ресурс]. – URL: <http://mediazakarp.at.ua>.

Подано до редакції 17. 09. 2013 р.

Shumytska Halyna, Putrashyk Vasyl. Media center of higher education institution as an instrument of realization of informational potential.

The article proves the feasibility of establishment and functioning of the specialized media structures at higher education institutions aimed at professional implementation of information policy of the certain institution.

Keywords: media center of higher education institutions, media space, information policy, web resource, multimedia platform.

Шумицькая Г. В., Путрашик В. И. Медиацентр высшего учебного заведения как инструмент реализации информационного потенциала выша.

В статье обосновывается целесообразность создания и функционирования в вузах специализированных медийных структур для профессионального воплощения информационной политики соответствующего вуза.

Ключевые слова: медиацентр вуза, медиапространство, информационная политика, веб-ресурс, мультимедийная платформа.